

Ψήφισμα Διαμαρτυρίας του Τμήματος Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης

Ρέθυμνο, 1-5-2020

Οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης παρακολουθούμε με προβληματισμό το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας που μεταξύ άλλων προβλέπει να αφαιρεθεί η Κοινωνιολογία ως εξεταζόμενο μάθημα στις Πανελλαδικές εξετάσεις. Σε σχέση με την προτεινόμενη αλλαγή επισημαίνουμε τα παρακάτω:

1) Οι συχνές και αιφνίδιες αλλαγές στην εκπαιδευτική διαδικασία, ιδιαίτερα σε αυτήν την περίοδο της υγειονομικής κρίσης, φέρνουν ακόμα μια φορά στο προσκήνιο τη μακρόχρονη παθολογία αποσπασματικών πολιτικών στο χώρο της εκπαίδευσης, οι οποίες μόνο σύγχυση και ανασφάλεια μπορούν να προκαλέσουν στη μαθητική και εκπαιδευτική κοινότητα.

2) Η πρόταση για αυτήν την αλλαγή γίνεται ενάμιση μόλις χρόνο μετά την αναγγελία της αντικατάστασης των Λατινικών από την Κοινωνιολογία και χωρίς καν να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της πρώτης εξέτασης των μαθητών που έχουν επιλέξει το Ανθρωπιστικό πεδίο στις Πανελλαδικές εξετάσεις. Η πρόταση αυτή γίνεται μέσα από τη σιωπηρή αντικατάσταση της Κοινωνιολογίας, αφού τόσο στο επίμαχο άρθρο 7 όσο και στην αιτιολογική έκθεση παρατηρείται η κραυγαλέα απουσία αναφοράς στην Κοινωνιολογία και απουσιάζει κάθε προσπάθεια επιστημονικής τεκμηρίωσης και σχετικής επιχειρηματολογίας από την πλευρά του Υπουργείου.

3) Θεωρούμε ανώφελη και επιστημονικά αστήρικτη κάθε αντιπαραβολή ή σύγκριση μεταξύ Λατινικών και Κοινωνιολογίας και δεν επιθυμούμε να εμπλακούμε σε μια άγονη συζήτηση μεταξύ των λειτουργιών αυτών των επιστημονικών αντικειμένων, τα οποία μπορούν να συνυπάρχουν και να υπηρετούν διακριτές λειτουργίες του εκπαιδευτικού συστήματος.

4) Το μάθημα της Κοινωνιολογίας δύναται να προσφέρει στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και αντίληψης των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Άλλωστε, η κοινωνιολογική επιστήμη είναι αυτή που συμβάλλει στη συνειδητοποίηση της σχέσης του εγώ με το εμείς και της προσωπικής βιογραφίας με διαδικασίες της ευρύτερης κοινωνίας (C.W. Mills). Έτσι βοηθά στην κατανόηση της κοινωνικής οργάνωσης, των κοινωνικών θεσμών και του κοινωνικού μετασχηματισμού σε έναν ταχύτατα μεταλλασσόμενο κόσμο που μαστίζεται από ποικιλόμορφες κρίσεις (υγειονομική, οικονομική, περιβαλλοντική κλπ.).

5) Η κοινωνιολογική παιδεία μπορεί να εξυπηρετήσει μια κρίσιμη διαδικασία κοινωνικής μάθησης προκειμένου οι σημερινοί νέοι και νέες να γίνουν συνειδητοποιημένοι και ευαισθητοποιημένοι πολίτες με δημοκρατικές συνειδήσεις. Έτσι θα αποκτήσουν δεξιότητες για να κατανοήσουν κρίσιμα προβλήματα του κόσμου της ύστερης νεωτερικότητας, όπως η φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η ξενοφοβία, ο ρατσισμός, οι έμφυλες διακρίσεις, η διάδοση ψευδών ειδήσεων και θεωριών συνωμοσίας, η αυταρχική διακυβέρνηση, η

κλιματική αλλαγή και τα ψηφιακά χάσματα. Με βάση αυτήν την παρατήρηση φαίνεται παράδοξο πώς αυτό το νομοσχέδιο αγνοεί επιδεικτικά την κοινωνιολογία ενώ στην αιτιολογητική του έκθεση (σελ. 1) διακηρύσσει ότι επιδιώκει «την καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα στους μαθητές, όπως ενδεικτικά η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η ευελιξία και προσαρμοστικότητα, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση και οι κοινωνικές δεξιότητες, η επίλυση προβλημάτων, ο ψηφιακός και τεχνολογικός γραμματισμός».

6) Η αναγκαιότητα διατήρησης της κοινωνιολογίας ως πανελλαδικώς εξεταζόμενο μάθημα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν αφορά μόνο τους κοινωνιολόγους ή τα αμιγώς κοινωνιολογικά πανεπιστημιακά τμήματα. Ένας απλός έλεγχος των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών στα πεδία των Κοινωνικών, Πολιτικών, Ανθρωπιστικών και Παιδαγωγικών επιστημών, μας αρκεί για να διαπιστώσουμε ότι κοινωνιολογικά μαθήματα διδάσκονται, είτε ως υποχρεωτικά είτε ως επιλεγόμενα, στην πλειονότητα των Τμημάτων των παραπάνω σπουδών (σε 183 Τμήματα). Έτσι ελλοχεύει ο κίνδυνος πολλά ακαδημαϊκά τμήματα να δέχονται φοιτητές χωρίς σχετικό επιστημονικό υπόβαθρο από το Λύκειο. Επισημαίνουμε πως η Κοινωνιολογία στη χώρα μας ακολουθώντας τις διεθνείς εξελίξεις αποτελεί τον αναγκαίο συνδετικό κρίκο στη εγκύκλια διεπιστημονική γνώση που παρέχεται σε συγγενείς επιστημονικούς κλάδους των κοινωνικών επιστημών (π.χ. Κοινωνιολογία, Κοινωνική Ανθρωπολογία, Νομική, Ψυχολογία, Πολιτική Επιστήμη, Κοινωνική Πολιτική, Κοινωνική Διοίκηση, Κοινωνική Γεωγραφία, Κοινωνική και Εκπαιδευτική Πολιτική, Παιδαγωγικά Τμήματα, Κοινωνική Εργασία, Δημοσιογραφία, Επικοινωνία και ΜΜΕ).

Με βάση τα παραπάνω καλούμε το Υπουργείο να επαναξιολογήσει τη στάση του και να ανακαλέσει την αδικαιολόγητη απόφαση της αφαίρεσης της Κοινωνιολογίας από τα εξεταζόμενα μαθήματα για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Παράλληλα, ζητούμε να ξεκινήσει έναν ουσιαστικό διάλογο με την εκπαιδευτική κοινότητα για την ορθολογική οργάνωση και την επιστημονική ευθυγράμμιση των πανελλαδικώς εξεταζόμενων μαθημάτων με τα επιστημονικά αντικείμενα των Σχολών και των Τμημάτων του πρώτου Επιστημονικού Πεδίου.

Στους δύσκολους καιρούς που ζούμε η αναγνώριση της χρησιμότητας της Κοινωνιολογίας και η διατήρηση της ακαδημαϊκής προοπτικής της στη μέση εκπαίδευση αποτελεί κοινωνική αναγκαιότητα, η οποία ευελπιστούμε πως δεν θα υπονομευθεί από βιαστικές επιλογές και ατεκμηρίωτες αποφάσεις. Ελπίζουμε πως η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας θα κατανοήσει αυτήν την αναγκαιότητα και θα εναρμονιστεί με τις σύγχρονες διεθνείς παιδαγωγικές αντιλήψεις για το περιεχόμενο της σχολικής γνώσης και της σύνδεσης της με την κοινωνία.

Ο πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνιολογίας

Γιάννης Ζαϊμάκης

Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Κοινωνιολογίας

University of Crete

School of social Sciences

Department of Sociology

Πανεπιστημιούπολη Γάλλου 741 00 Ρέθυμνο Gallos Campus, 741 00 Rethymno, Crete, Greece

Τηλ.: 28310 77465-6 Fax: 28310 77467 Tel.: +30 28310 77465-6 Fax: +30 2831077467

Email: regist@social.soc.uoc.gr <http://www.soc.uoc.gr/social>